17. štev. v Murski Soboti, dne 10. julija 1921. Poštnina plačana v gotovini. II. leto.

PREKMURSKI GLASNIK

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
v MURSKI SOBOTI, Aleksandrova cesta 67.
OGLASI STANEJO ZA 1 *mm* VIŠINE IN 80 *mm* ŠIRINE K 1·—

Izhaja vsako nedeljo.
Posamezna številka velja **2 kroni.**

NAROČNINA: ZA CELO LETO — 80 K
ZA POL LETA — — — — — 40 K
ZA ČETRT LETA — — — — 20 K
ZA 1 MESEC — — — — — 7 K

Opomni si dobro

osemdvajstoga junija — drági Prekmurec — gda je med štükovim strelanjom, med „Živio“ klici cejloga jugoslovenskoga lüdstva pa vojáštva sprejéta bila ustáva v parlamenti. Gda so vsi naši poslanci — zvün klerikálcev — z navdüšenim usklikom: „Živela ustáva“ otvorili vráta nove Jugoslávije.

Tá vráta smo tüdi mi, je tüdi naše Prekmurje prekstopilo osemdvajstoga junija.

Pa ka vidimo pri prági naše nove zgodovine, či poglédnemo nazáj pa naprej? Či nazáj poglédnemo, vidimo samo kmico, vidimo samo umirajoče naše vogrske tlačitele, pa vidimo tistoga reakcionárnega vogrskoga orsága, iz šteroga smrtnonosnega naročája je nás iztrgno eden za život bole sposoben Jugoslovenski národ. Vidimo tisto vogrsko ustávo, šteroj smo pili blagoslove skoz jezero let, pa pri šteroj smo vsakim dnévom slabejši, pa vsakim dnévom bole blejdi grátali.

To je zdaj vse minolo. Z osemdvajstim junijem nemamo več nikaj nazáj glédati pa iskati kaj v toj kmičnoj preteklosti. Pokopali smo naše slednje reminiscence pa naše slednje misli na vogrski orság, pa zdaj na prági naše nove bodoče zgodovine nesmimo nazáj, nego samo naprej glédati.

Velke dužnosti nás čákajo. Ne misli — drági Prekmurec — ka usodo Prekmurja odločijo v Belgrádi ali pa v Ljubljani. Ne misli to, ka si Ti samo práj, na šteroga nišče nika ne dá. Nej. Ti si člán držáve, pa Ti stvoriš držávo. Kak je Lucifer z svojim revoltom proti Bogá stvoro pekeo, tak Ti tüdi z svojim delom stvoris sebi pekeo ali nebésa. Prvo delo, ka moreš včiniti, je svéta oblüba, ka boš p a m e t n o za držávo delao. Ne pravi mi, ka Ti to ne razmiš. Samo Ti razmiš to! Samo Ti razmiš močno delati od zorja do kmice; samo Ti znáš žeti v peklenskoj vročini; samo si Ti znáš z žülavimi rokámi zaslüžiti svoj vsakdenéšnyi krüh, pa sebi izvojüvati dober stán, zadovolno mirno živlenje. Vidiš, či si Ti zadovolen, je držáva tüdi zadovolna; či si Ti delaven, je držáva bogáta, či si Ti len, je držáva prepála. Ti s tvojim pametnim delom za držávo si več napravo, kak naši diplomáti pri zelenami stoli. Plüg v Tvojoj roki je več, kak pero v roki našega politikuša. Tvoje delo je zrcalo držáve, pa Ti si tisti, šteri moreš pri prági Tvoje pa naše nove zgodovine svéčano oblübiti, ka vse svoje dobre moči žrtvuješ držávi za lejpo bodočnost. Ka boš delao z rokov pa z glávov za sébe, za vsakšega, za močno Jugoslávijo.

SOKOLSKI DÉN.

Mens sana in corpore sano! Zdravo düšo v zdravom tejli. Ideja „Sokola“, štera šče zdravo düšo vzgojiti v zdravom, v močnom tejli našega naraščaja, pokázala bo v nedelo, 10. julija svojo životno moč, štera ide za tim, da naša deca — tak oboružena — lejko mirno pa samozvestno glédajo v oči njihove bodočnosti. Miseo Sokola v nedelo tejlo dobi. Nedelski nastop Sokola de nájlepši odgovor tistim, šteri v vrstaj Sokola kakšo šátansko armádo ščéjo gorinájti.

V nedelo vsi na Sokolsko svéčanost v Murski Soboti!

Bábje modrüvanje.

Što »Novine« čté, zapázi, ka vse g. Klekl proti g. Šerügi pleté. Tá peršonska gonja izvira s pošepetnjene bábje modrosti g. Kleklna, ali iz njegove fantázije. On se poslüžáva krivi informácij v peršonsko politične namene. On je gorpostavo babilonski törem láži proti g. Šerügi. On že skoro dve leti dugo g. Šerügo za bolševika pa komunista fárba. Tá njegova trditev prevroče fantázije pa ob sebi v vodo odleti, tak, kak se je z njegovov autonomijov že pripetilo.

Gda je g. Klekl prvoga baka strelo?

To je nej bilo te, gda je on Evangeličancov nej mogo trpeti. Zgodilo se je leta 1919. gda je on dr. Obáli našo autonomijo z vogrskov vládov podpiso. Ne vej se, ali ga je dr. Obál kak zavüpnik ministerskoga predsednika Berinkey-ja k tomi podpisi prisilo, ali pa nagučo. Bržčas se je autonomija od g. Kleklna na lastno zmoto podpisala, kajti krščanski socialisti vogrskoga orsága so njemi nagájali. S tém podpisom je g. Klekl našo slovensko krajino na drügi jezero let šteo izročiti vogrskim magnátom.

Našega slovenskega lüdstva voditeo g. Klekl je drügoga baka strelo.

Gda je znao od mahinácij Tkálca i njegovi düševni pomogáčov, gda je zvedo ka tej puntarje namerávajo — vendar je dáne situácije nej spoznao. Sam g. Klekl bi pri vstáji proti bolševikom meo nájpriličnejšo priložnost svoje sovráštvo do bolševikov v dejánji pokázati. Priložnost se je njemi ponüdila, gda bi lejko Tkálcove božne námene i cile na dobro obrno. Če bi g. Klekl količkáj kaj znao presoditi položaj, bi meo pri tej priliki dužnost z našimi vsemi močmi i lüdmi tao vzéti i se proti bolševikom postaviti, štere je ón sovrážo, naše lüdstvo i naši soldáki. On bi lehko pri vstáji sodelovao brez vsega pomišlenja, ár či je Tkálec s vstájov peršonske interese zasledüvao, je to nej mogo vzrok biti, da bi se rávno v takšem hipi naše zapelano lüdstvo na cedili püstilo. Záto mislimo, da je njemi bole dišala bláženstvo od njega podpisane autonomije, štera bi po njegovem računi se mogla prilé ali sledi v istino obrnoti. Računo si je tüdi, da bi nevarno bilo za njega, či bi on kak dühovnik pri vstáji pomágao. G. Klekl! Preračunali ste se. Mogli ste odbežati z lastnoga doma tak, kak vsi drügi, ki so pri vstáji tao vzéli bodisi iz peršonski ali pošteni národni námenov.

Znáno je da po sklepi teritorijálne komisije i vrhovnega sáveta je bila naša krajina dné 12. mája 1919. k vogrskomi orsági osojena. Mura bi bila orsačka meja (vidi poročilo unin. profesora Ivana Žolger v 121. št. »Slovenski Národ« od leta 1921). Po cajti podpisa autonomije od g. Kleklna meseca márciuša 1919. računamo, je nej izključno, da je to čüdnoskrivno delo gg. Obál—Klekla odločno podpéralo zgoraj prinešeni sklep mirovne konference. G. Klekl! Lehko právimo, da ste prek dugi let edino istinski naš národni delavec bili. Pod pláščom sv. vere ste zráven tüdi zvišeno národno delo oprávlali. Té Vaš dugoletni trüd je dobro korenjé pognao. Po končanoj strašnoj bojni je med našim lüdstvom precejšna množina národno zavedni lüdi na nogáj stála. Slabo je bilo, da so tej lüdjé premalo eden za ovoga znali. Razčrčkani po vsej vésaj so čakali národno odrešenje. Voditeli so nam falili, pa tüdi se lehko trdi, da bi naše lüdstvo dobre voditele melo v svoji rédaj, če bi domáčemi človeki bole zavüpali, kak pa se je to dozdaj godilo. Prišao je kapetan Jurišič svojo srečo k nam posküsit. Prišao je domačin dr. Obál, ki je lüdstvi zláto tele obečávao. Prišao je Tkálec, ki je v tom nájvékši cio dela vido, da si je žepe napunjávao. Prišao je bolševizem ali komunizem, šteri je pa vse drügo bio, kak pa njegovo imé káže. V istinskoj odörnosti se je naše lüdstvo proti láži bolševizmi obrnolo. Rávno tak soldáki, med nami živéči Vogri, Nemci i tüdi vsi národno zavedni Slovenci. Takše je bilo razpoloženje (psiha) vsega prebiválstva naše krajine meseca májuša 1919. pred vstájov proti bolševikom. V tom osode punom žmetnom cajti je g. Klekl popolno odpovedo. I komaj en pár drügi právi národnjákov se je znajšlo, ki so prerazmili situácijo i so svojo dužnost spunili v živlenski nevarnosti. Pridrüžili so se k vstásom Tkálca, i so inicijativo naednok v svoje roké vzéli. Brezi bi za to inštrukcije dobili od reberijske dvanájsetorice socijalistične »Murske republike« so z obmejnov soldačkov komandov Jugoslávije sklenili právomočno pogodbo, da nova republika želi 1.) naj primérna množina antantnih soldákov pri Dolnji Lendavi demoštrativno notrimaršéra; 2.) naj vékše soldaške moči antantnoga soldaštva od stráni Radgone

našo slovensko krajino zaséde; 3.) vse obmejne stráže proti Jugoslávíji se odpotégnejo; 4.) če bi antantno soldaštvo nej v bližini k rédi bilo, se prosi, da naj namenjeno nálogo (feladat) jugoslovansko soldaštvo izvrši; 5.) reberijsko naše soldaštvo se pridrüži samovolno k operativnoj potrebnoj akciji; dotečás pa bode bolševike gordržalo na kelko to mogoče bode. Tá nakráci razložena pogodba je tanáči dvanájsetorice po voli bila, ár so v velkoj stiski bili. Pogodba se je s kurirom v Belgrád odposlála i nájbrže pred mirnov konferencov v Pariš. Akcija zasédbe je žalibog izostála, ár je Jugoslávija nej mejla priprávleni potrebni soldaški moči, kak koli bi rada i bi tüdi gvüšno nam na pomoč prišla. Z málimi soldaškimi močmi pa se je ráj nej v bojno z bolševiki podála, liki je po poti diplomácije doségnola, da je od ántánta pooblastilo dobila za stálno zasédbo naše krajine, kak se je to 12—13 augusta 1919. zgodilo. Vstája proti bolševikom i pogumno delo naši národnjákov je povzročilo i pripomoglo, k odrešitvi vogrski Slovencov od jezeroletnoga járma. Istini na čast bodi predstojéče povedano. V informácijo našega lüdstva.

G. Klekl je trétjega baka strelo.

Po zasédbi naše krajine se je voditeo Prekmurcov g. Klekl pridrüžo štajerskoj klerikálnoj (popovskoj) partáji i nás je v to formo na milost i nemilost izcecálnim velikášom izročo. Borüo se je za autonomijo južno-murskega klerikalizma (popovstva) to je za autonomijo Slovenije. Štajarski popi so ga za követa gorpostavili. I resan so s pomočjov ništerni domáči gospodov i drüge zvünešne izdatne pomoči više 5000 votumov za štajarske pope vküpspolovili med našim lüdstvom. Našemi gospodi követi se je niti nej od toga senjalo dozdaj, da bi se on za autonomijo naše krajine borüo. Sam Bog je to Kleklnovo komedijo z našim lüdstvom pokaštigo. Vseslovenska lüdska stránka (Kleklnova) se je v orsačkoj hiši v Belgrádi od ruda odrinola. Tá partája je z bolševiki, Radičevci, Frankovci itd. v opozicijo stopila. To je, proti vládna partája je postála. Zdaj k konci se je zgodilo, da je Kleklnova láži-autonomija na vek-veke v vodo spádnola. Fundament rédi i ravnanja v našem orsági, to je ustáva, se je proti nakanam opozicije dné 28. junija 1921. sprejéla i stém se je Kleklnova frazeologija potopila.

Lüdstvo! Preceni si zdaj, što je komunist ali bolševik? Ali so tisti, štere Klekl svojimi lažmi ogrizáva, ali pa je sam g. Klekl, ki gnesdén z bolševiki vküper dela. Lüdstvo! Ti znáš presoditi zdaj, jeli Klekl, ali što drügi i na kelko se za Tebé trüdi?

Visokošolska ednostranska izobrázba, prisiljena na vegetiranje v kakšoj pozáblenoj vési nigdár nemre pomeniti nikak pa se nej meriti z izküšenostjov svetá, če rávnok ménše šolske navčenosti.

Odprto pismo.

G. Jožefu Klekl, uredniku »Novin«
v Črenšovcih.

V numeri 27. »Novin« dné 3. julija t. l. ste pod naslovom: »liberálnomi štabi v M. Soboti« med drügimi tüdi na moj naslov sledéče žaljive trditve napisali:

»Zato Vam podamo tem potom pár dokázov, kakši právi verižniki, gšeftarje i koristolovci ste vi«

»Drügi gšeftar je pa dr. Igo, ki bi se tüdi dao küpiti za eno žlico soli. Kak veter piše, ta obrné. Kje bolše, tam duže«.

Z ozirom na té žalitve Vam izjávlam sledéče:

V svoji »Novinaj« nazivate »Prekm. Glasnik« vsigdár »Prekm. Lažnik« i mu v oči mečete, da laže. Z zgoraj navedenimi vrsticami ste pa pokázali, da zaslüžite té naslov Vi; záto Vás imenüjem stém jávno za **nesramnega lážnika!**

Ka sam dozdaj delao jávno v Prekmurji, sam napravo iz nájidealnejši namenov, pa žrtvovao za to dosta časa pa denárja, nej da bi za to pričakovao kakšo nagrádo. Či mi morete dokázati, ka sam kajštéč narédo iz sebični namenov, oziroma, da sam meo od svojega jávnoga dela kakši dobiček, se zavézem pláčati v kakšištéč dober námen — šteroga Vi določite — 10.000 kron.

Ka se tiče moje strankárske pripádnosti, sam bio vsigdár organiziran pristaš jugoslovánske demokrátske stranke i je nesrámna láž Vaša nasprotna trditev.

Vaš námen je edinole sramotiti i blátiti me, pa mi izkopati ugled pred jávnostjo — žalostno delo za katoliškega dühovnika, za štero te dáli odgovor pred sodiščem, či Vás ne de rešila Vaša poslaniška imuniteta, na šteri račun Vi tak predrzno grešite.

Či pa nosite odgovornost za Vaš dični članek samo kak urednik i niste identični z dopisnikom, potem mi imenüjte dotično moralno propalo peršono, da ž njov obračunam.

V Murski Soboti, dné 4. julija 1921.

Dr. Igo Janc.

NOVICE

Atentát na regenta.

Dné 29. junija okoli deséte vöre, kak se je regent Aleksander po položitvi prisege na ustávo pelao v spremstvi ministerskega predsednika Pašiča, da izvrši pregledovánje vojáštva, je bila vržena z hrambe ministerstva za jávna dela, štero se zdaj zida, bomba. Bomba je vdárila v steber elekrične napeljáve, pa je že prvle eksplodirala v zráki, kak je mimo prišao voz z regentom. Desét oseb — večinoma soldákov — je ranjeno.

Napádalec je bio na trétjem štoki omenjene zgrádbe, pa kak je vrgao bombo, je ščeo odbežati, liki delavci so ga zgrabili pa odvzéli od njega ešče 3 bombe i revolver. Pri policiji je izjávo, da se piše Spasoje Stejič, slikarski pomočnik, rojen iz Turske Kaniže, pa je zdaj prišao v Belgrád z tém namenom, da buje regenta. Kak se je sledi pozvedlo, je v Rusiji zgráble ni bio, pa kak je nazáj prišao, je eden od nájvékši komunistov grátao domá!

Regent Aleksander je mirno nadaljevao pot pa je po programi izvršao pregledovánje vojásštva.

Petrov dén. Dné 12. julija se svetüje rojstni dén Nj. Veličanstva králja Petra I., kak držávni svétek na svéčani način. V Murski Soboti bo sv. meša ob 9. vöri. Po meši se pejva držávna himna. — Naj se razobesijo vsepovsédi držávne ali pa národne zástave.

Smrtna kosa. Velka žalost se je nastánola pri gosp. dr. Brandieu-ji. Njegova prelübléna in sploj po cejloj M. Soboti poznána kak lübléna pa simpatična 12 let stara hčerka, Babika, je 5. julija po voli vsemogočnega Bogá mirno zaspála za drügi svet. Sprévod je bio pri splošnem sožalji sobočke publike.

Na vesélje, da je ustáva sprejéta bila, je prirédilo murskosobočko urádništvo i domačini pri gost. Turku skromno večerjo. Ob tej priliki so govorili vsi voditeli strank i so izrazili splošno vládajoče veselje na sprejemi ustáve. V iméni

LISTEK.

Nedeljska šola.

III.

— Bog dáj, Martin, žmetno sam vás čakao, Puno mi je srce in gláva tüdi, telko sam se pomišljávao od vašega pitanja. Jeli: zadosta známo mi, ali potrebno je nam se navčiti to tüdi, ka naši brati, Slovenci, znájo — to je bilo vaše poslednje pitanje.

— Prav tak, to sam pitao, právijo Martin.

No, Martin, zdaj pa začniva. Nej ste zadovolni bilij z vašim bikom, oddali ste ga. Dvá dni ste se premišljávali kak bi bilo bolje, če ga na kilo dáte, ali samo povprek. Končno rešili ste se, da se bik na kilo dá. Za vsako kilo dobite 16 kron, bik vága 720 kil, dobite vküper edenajst jezer pa 520 kron.

Vse je dobro in lepo, si mislijo moj dober Martin, ali pitanje je če me ne znorite vi gospod mesár ali pri vági, ali pri računi, ali pa more biti pri vági pa pri računi.

Hm, poglednite vágo, denejo mesár, račun si pa lejko naprávite sami.

Peklenska zadrega, si misli Martin. K vági ne razmim, nigdár sam nej vido takšo vágo, računati, to pa tüdi teško ide . . . Ka bo, kak bo . . .

Končno se rešite, da te šli k gospodi vučiteli. Vága, računanje, to je znánost, gospodsko delo, naj mi pomognejo oni.

Kak je pa te pri gospodi vučiteli?

Na málom papéri napišejo: 720X16. Potem pa malo mrmrajo, pa povejo: dobite Martin 11 jezer in 520 kron.

— Kak so pa tak friško izračunali?

Gospod se posmejejo, pa právijo:

— To je navádno, preprosto poštevanje. Znam pisati, znam »enkráteden« — prištevanje tüdi, pa je gotovo. Karči, vaš sin, de tüdi znao telko drügo zimo.

— Pravli so: poštevanje, enkráteden, prištevanje . . . Čüdni vrábli . . . takše nam ešče nej vido, se posmijejo Martin.

V šoli ste se vi to inači včili. Sorzáš, egjseregj, össeadáš, tak ste vi to čüli, Martin, od takratnega gospoda.

— Prav imajo, gospod, zdaj se spominjam . . . Ali, znájo, slab šolár sam büo. Takrat smo bole na pašo gnali, po štalaj se skrivali, po lesi ftičje gnjezde iskali, v šolo pa . . . no malo gda smo šli. Tak je bilou.

Drági moj Martin, zdaj pa jas právim dale.

Sorzáš, egjszeregj to je nej naša beseda. To je vogrski povedano. Naša materinščina, prekmurski jezik nema za takše pojme izraze. Moja példa je pa preprosta, ka bi bilou če od vaše váge začneva gučati. Slovenski vam povem ime poedine dele, pa me ne razmite, to znači ka vam nemrem raztolmačiti, ka gledajte, na kaj pazite, da vás ne znorijo.

— Istina, vse ka je potrebno, nemremo vöpovedati po našem . . .

To je, zato je potrebno izpuniti, obogatiti naš jezik. Na posido si zememo besede iz pismene slovenščine, to je iz Slovenskoga jezika.

— No, te de pa naš guč rávno takši kak Slavski . . .

— Jeli, nerazmite, Martin, zakaj se smijem? Sami ste priznali mojo edno prejšnjo trditev. Tak sam pravo: »Naš in Slovenski jezik je eden, naš je zanemarjen, njuv je bogatejši. Obleka z istoga štofa, ali eden je gvant za dete, drügi je lepši za mladiča.«

Martin moj, jezik je to sredstvo, škér, štero nás do znánosti, ali če menje ščéte, do znánja pomogne. Brez bogátoga jezika nega včenja! To pa nevörjem, ka bi vi v šoli po tujem jeziki vošči prisvojiti znanje.

— Bog nas varuj, lepše je po svojem.

. . . Pomisli se moj Martin pa právi: istina, brati smo po krvi, po jeziki, hasnovitno, to je koristno je za nás da smo v Jugosláviji, kak je pa to, da naši izučeni itak sigdár trdijo, da je vse kak je zdaj le začasno in da pridejo ešče lepši dnévi tüdi. Niti eden prejšnji gospod nej zadovolen, kak želijo to oni od méne, da bi zadovolen büo, to mi naj povejo gospod sosed.

To je žmetna reč, ali čákajmo stem do drüge nedelje.

Peter Domačin.

domačinov so govorili dr. Škerlák i g. Šerüga, šteri je naglašüvao, da sprejétje ustáve z velkim veséljem izpuni vsakšega Prekmurca. Burno ploskanje pa splošno »živio« klici so glásno naznánili vesélje vsakšega nazvzočega.

Na dén Sokolske slávnosti dné 10. VII. t. l. prosimo vse murskosobočke trgovce, da zapréjo svoje trgovine pa razobesijo zástave. Zdravo! Odbor.

V nedelo, 10. julija vsi na Sokolsko veselico v parki gr. Szápáry-ja v M. Soboti!

Autobus pela v Dolnjo Lendavo v soboto (9. VII.) ob 20. vöri večér pa v nedelo (10. VII.) ob 5. vöri zjütraj. Što se ščé pelati samo tá, naj se glási v Kreditnem závodi v Murski Soboti.

Popravek. V 13. numeri Prekm. G. smo pod noticov »Velki gavalér« od ednoga policijskoga uradnika trdili, da je nepravilnim potom potne liste v Ameriko spravo v zvezi z Gaberjem. Po preiskavi uradni krogov, nej se moglo proti njemi nikaj pozitivnega dokázati, posebno, ár glávni krivec je v tühinskem neznánom kráji, zato našo notico v tom smislu poprávimo.

Mela za siromáke. Prekmurje je dobilo 3 vagone mele, štero do odávali istininskim siromákom po preveč nisikoj ceni. To melo do odávali v Murski Soboti, Cankovi, Križovcih, Beltincih pa v Dolnji Lendavi na nakáznice od okrajnega glavárstva. V Murski Soboti de odávao to melo g. Čeh.

Prekmurski zarobleniki domá. Té dni se je vrnilo 6 zaroblenikov iz Rusije domo, eden iz Murske Sobote, iz Cankove pa iz drügi vesnicaj. Pravli so, ka ešče preci zaroblenikov prekmurcov je v Sibiriji pa po Rususkom, šteri se zdaj priprávljajo domo.

Obsojen morilec. Morilca Kodl-ja šteri je lansko leto meseca oktobra na našoj granici umoro fin. rešpicienta Nardina, je mariborsko sodišče obsodilo na 7 letne težke temlice.

Tolvajija. Dné 24. junija proti večéri, ka se je vráčao Janez Perš iz Vančavasi domo po glávnoj cesti proti M. Soboti, ga je naednok okoli vzélo 6 mládi cigánov i so ga vrgli na zemlo. Ka je tak ležo je prišao ešče eden starejši cigan, šteri je iz žepa Perše vzeo knjigo z denarjem. Orožnistvo nasledüje té cigáne.

Nesreča z automobilom. Lastni auto grádbene sekcije je 2. julija zaradi nepazlivosti šoferja se je v grabo prevrgao pri gostilni Turk. Kak so ščeli iz grabe vöspraviti se je benzin v motori vužgao, pa je malo falilo ka bi tisti 10 lagvov benzina na kolaj eksplodiralo. Či bi se to zgodilo, bi nekelko hiž okoli Turka v lüfte odletelo.

Strokovna pomoč bogšim kmetam. Nikelko odlični letošnji absolventov drž. vinárske pa sadjarske šole Mariboru želi meseca augusta ali septembra t. l. vstopiti v kmetijsko prakso na bogši posestvih i so zadovolni v splošnem samo s stanovanjem pa hranov brez kakše drüge pláče. Stári so od 18 do 23 let, med njimi takši, šteri ne reflektirajo na stálno slüžbo, nego se zatim domo povrnéjo na svojo vérstvo, drügi reflektirajo sledi na kakšo stálno slüžbo. Zaminanci za takše mláde strokovno moči naj stopijo v vzézo z ravnateljstvom té šole, štero prekvzeme brezplačno posredovanje v tém obziru.

Razpis. Stálno učno mesto za učiteljico ženskih ročnih del na 4 razredni državni mešćanski šoli v Murski Soboti z obveznostjo, da poučuje tudi na državni petrazredni šoli istotam. Učni jezik slovenski, na teden 18 učnih ur. Redno opremljene prošnje je trbej vložiti po slüžbenih poti nájkesnéj je do dne 31. julija 1921 pri podpisanem šolskem svetu. Okrajni šolski svet za Prekmurje v Murski Soboti, dne 26, junija 1921. Prredsednik: Lipovšek s. r.

Jugoslovenska Matica. Kdo Jugoslovan, ta člán »Jugoslovanske Matice«. Za Jugoslovansko Matico so darovali: Gosp. Gregorovič, poverjenik agrárne reforme zbrao ob prevozu v Hodoš znesek 988 kron 60 vinerov. Skupina železničarjev v M. Soboti zbrála 140 kron. Gosp. Čižek nabrao pri veselici v M. Soboti 20 kron. Skupno 1148 kron 60 vinerov. Nájlepša hvála. Odbor.

Vihar v Dolnjoj Bistrici. V pétek 1 jul. je divjao okoli péte vöre popoudné strašen vihar v D. Bistrici. Podro je okrog 20 velki drev, preobrno je dog kukurčnjáka pa edno štalo. Strehe je gorizvrtao, cigli pa slama je tak letela po zráki, kak snežinke po zimi. Poedini kmeti trpijo velko škodo. Vihar je napravo ešče nekoliko škode v Sredniji Bistrici, drüge sosedne občine pa je že nej doségno z svojov uničijačov močjov.

Ka se čüje — ka se piše?

Iz Törnišča nam pišejo: 1. VII. je bila svéčana boža služba. Naš plebánoš so držali mešo, ali na konci so pozábili na Te Deum, kak je to prepisano bilo za svéčane slüžbe bože. Ránč tak je pozábo na državno himno kántor Németh. Perse, žmetno je pejvati himno tiste državé, štera Vam krüh dá, ka nej g. Németh? Samo glejte g. kántor, ka nete šli pomali za Vašim sinom Miklošom, šteroga so 25. VI. spremili orožniki do državne meje. Samo pomislite g. Németh, ka máte hčérko poštarico v Črenšovcih, pa ešče ednoga siná v jugoslovánskoj slüžbi. Či Vam ne diši naša država, vej je nej tak daleč od Törnišča do Rédiča. Gnes smo mi v Jugosláviji, pa tista vremena, gda so Árpádovi sinovje gospodárili, so že minola; lejpi časi so bili tisti, gda ste deco pretepávali, či so med sebov slovenski gučali. Da župánov nej bilo k meši, mi nej trbej omeniti; samo iz Nedelice je prišo. Zástave tüdi nindri nej smo vidli. Gdé je slovenski župan, pa gdé je šolski vodja, ka je nej bilo razobešenih državni-národni zástav?

*

Ka je pa to? Dné 3. tekočega meseca je sobočki Football Club priredio veselico. Pred toga dnéva je nam v roke prišla sledéča okrožnica s tov vsebinov:

»OKROŽNICA. ✓

Pripravljalni odbor nadstrankarskega udruženja je na svoji seji sklenil, nasvetovati vsem tukajšnim »Jugoslovanom«, da se n e u d e l e ž e plesne veselice v korist »Football Cluba« dne 3. tega meseca. *Pripravljalni odbor.*«

Dobesedno je tak na okrožnici. Gda smo to prečteli, smo se čütili, tak da bi grom v nás vdaro. Mi poznamo to nadstrankarsko udruženje, pa poznamo njihove cilje, ali to ne razmimo, zakaj so v okrožnici rejč J u g o s l o v á n i v narekováji (idézöjel) napisali? Hja, gospodje pri »udruženji«, što smo pa te mi? Ali so ovi drügi, šteri so nej v narekovaji vsi Vogri ali Nemci ali Hotentoti? Či so madžaroni, tü je civilna oblást, pa ona že ukrene potrebno v toj zadévi, ali ránč smo mi tisti, šteri z cejlov energijov delamo na tém, lármamo pa kričimo, naj se zbližajo domačini pa »Jugoslováni«, ár smo vsi Slovenci po krvi i po rodi, pa zdaj, gda smo že mislili, ka smo se sporazmili, eksplodira naenkrát v vročoj glávi ednoga gospoda (šteroga nepoznamo) tá okrožnica, pa poniči vsakši naš trüd, vse naše delo. Ožálili ste nás do krvi našega slovenskoga čütenja; mi Vam záto oprostimo, ár ste nej znali te, ka delate, ali prosimo od Vás v bodoče pri takšem deli več pozornosti.

Što je kriv, naj na sébe vzeme!

Pazite na 14. VIII.

Té dén bode v Martjanci v gostilni **Jožef Vezéra veselica** ogengasilnoga drüštva. Što se ščé dobro zabávljati, tisti tá pride!

Tekma za lepoto. Dné 3. julija pri veselici Football Cluba je bila tüdi tekma za lepoto. Gospodičine so trepetale pa crvenele, štera de prva, pa štera je nájlepša. No ja, to že tak ide. Mi smo se dobro smijáli toj tekmi. Ali se je razburkala naša krv, gda smo zvedli, ka ništerni gospodje so v cil vzéli edno stáro pošteno gospou, štera je zdaj na svoje stáre dni ciltábla grátala ništernim pijánim ali pa nedisciplinárnim gospodom.

Ka je pravica, je pravica! Vsakše delo má mejo, ka je pa glávno: lojálnost pa kavalirstvo je predpogoj vsakšega drüštvenoga živlenja!

*

Čüdno delo. Siromáki iz Murske Sobote i okolice pitali so nás, ka dela pravzaprav tá naša Murskosobočka hranilnica (Muraszombati Takarékpénztár)? Ravniteo toga závoda je g. Kováts ev. dühovnik, právdnik g. dr. Pintér, v odbori pa so gg. ešpereš Slepec, dr. Geiger, Ratkol i drügi gospodje. Tá naša hranilnica je ešče nej zaklüčila računov od leta 1920., ali či je glih zaklüčila, v jávnost je nej prinesla cejloletno bilánco. Ove drüge banke, med njimi Poljedelska banka (mezögazdasági bank) so že dávnok položile račun pred jávnostjov.

Interesenti pri tój hranilnici so radovedni, kak stojijo celoletne akcije, pa kak izglédajo njéne numere, jeli se smijéjo ali pa jočejo i ka delajo tisti uradniki tam, ka so ešče nej zgotovili končnoletno bilánco?

SOKOLSTVO.

V Murski Soboti prirédi telovadno drüštvo Sokol v nedelo, dné 10. julija 1921. v parki grofa Szápáry-ja

JÁVNI NASTOP.

PROGRAM. Predpoldne:

1. ob 6. vöri budnica,
2. ob 9. vöri skušnja naraščája,
3. ob 11. vöri skušnja članov i članic,
4. ob 12. vöre do 2 vöri skupni obed.

Popoldne.

1. ob 2 vöri odhod po mesti i odhod na telovadišče, 2 ob 4 vöri jávni nastop:
   a) proste vaje moške dece,
   b) proste vaje ženske dece,
   c) župne proste vaje članov,
   č) župne proste vaje za žensko deco,
   d) proste vaje s palicami za dečki naraščáj,
   e) župne proste vaje izvájajo vojáki,
   f) sküpni nastop ženske moške dece s prostimi vajami,
   g) orodna telovadba članov,
   h) župne proste vaje članic,
   i) savezne proste vaje za moške naraščáj,
   j) savezne proste vaje za deklič naraščáj,
   k) Hoffmanove proste vaje.

Prosta zabáva i ples.

Vstopnina: sedeži: 5 dinára, stojišče: 1 dinár.

Zdravo! **Odbor.**

POLITIČNI PREGLÉD.

JUGOSLÁVIJA. Regent Aleksander je etak priségao na ustávo: V iméni Njegovega Veličanstva králja Petra I. priségam pred vsemogočnim Bogom, da bom čuvao ustávo nedotakljive i da bom varovao edinstvo národa, neodvisnost državé i enotnost državne oblásti, da bom imao pred očmi v vsej svoji težnjaj dobrobit národa. Tak mi naj Bog pomága. Ámen.

KOMUNISTIČNE POSLÁNCE v parlamenti, kak Filipa Filipoviča, Vladimirja Copiča i Nikola Kovačeviča je skupščina izročila sodniji, ár se je vöpokázalo, da so tej nahujskali Spasoje Stejiča, naj ubije regenta.

HABŠBURGA NINDRI NEŠČEJO. Ár sta angleška pa španjolska vláda odbila prošnjo ekskrálja Károla za nastanitev, se je Károl obrno na grčko vládo, ali tá ga tüj nešče. Švičarska vláda je dovolila Károli bivanje v Švájci samo do meseca augusta, pa záto misli Károl na francosko rivierio iti.

MADŽARSKA. Madžarska je sprevidla, ka nemre z glavov skoz tiste železne zidine podrejti, štero je zazidao českí minister Beneš okoli nje z

málov ántántov, pa záto se je zdaj v pregovore spüstila s českim orságom v Marijanski Toplicaj, naj bi jo tüdi notrivzéli v málo ántánto, ár je samo tak zmožna živeti. Listi se vüpajo, ka té konferencije do mele lejpe uspehe, či vogrski orság mirne nakáne má vsebi.

Posláno.*

Izjava. Na lažnivi napád v »Novinaj« z dné 3. julija 1921, na mojo peršono, naznánim vsim, ki me poznajo, da sam vložila proti »Novinam« tožbo. Pred sodiščem dobi lažnivec v »Novinaj«, pa obrekoválec moje časti zaslüženo plačilo.

Dolnja Bistrica, dné 4. julija 1921.

Marica Vranjek, učiteljica.

* Za vsebino tega spisa uredništvo toliko odgovorno, koliko to določa zakon. Uredništvo.

KMETIJSTVO.

Vremenske nezgode v Prekmurji.

Vrejmen je tista moč, štera dozrejva naš trüd, s pomočjov štere zemla slabo ali pa dobro rodi. Zobstom se trüdimo i zobstom delamo od zore do kmice či nemamo blagoslov lejpoga vremena, či edna toča pride, pa nam vse našo vüpanje razbije.

Leto 1921 je v tom poglédi nej ránč nájbogše. Za njive je ešče kak-tak ugájalo, ali za trávnike je nikak nej dobro bilo to vrejme. Velka pa dugotrajna süša je pouzročila, da je dálo večino trávnikov za 1/3, celou za 1/2, za polovico menje kak pa v normálni letaj. V pomankanji sená je iskati vzrok, zakaj je tak spádnola cena živine. Ali se lejko vüpamo, da bo tim več otave zaradi mokrejšega vrejmena v zádnji dnévaj.

Zvün toga pa ešče večkrát poišče nás toča. 5. junija je spádnola toča po goricaj okoli D. Lendave, pa je tá toča poizročila več kak 3.000.000 kron škode. Na narodni svétek pa 28. junija je pobila toča deloma v občinaj Dubrovnik, Strehovci, Kamovci, Filovci, Žitkoci, Bukovnica, Jožec, Nedelica, Velka Polana pa Kapca vse polske pridelke, posebno pa je velko škodo naprávila v občini Radmožanci, Mala Polana i Kot, gde je skoro vse polske pridelke pobila. Nadale je velko škodo naprávila od Cankove skoz Mačkovec na Dolino tak, ka se sodi v goricaj 20—30 procentov odpadka. Vidimo, da nam letos nikak ne ugája vrejme. Či k tomi ešče k coj vzememo, ka do kmeti prisiljeni odati máro za špotceno zaradi dráge krme, lejko povejmo mirne düše, ka nás poišče tista süha ženska, šteroj je imé: drágoča. Naše kmete pa opozorimo naj čedno gospodárijo, pa si gospodárstvo zravnajo tak, kak té vremenske prilike zahtevajo.

Šport.

D. S. C. — Mura 0:7 (0:4).

V strašnoj kiši se je obdržála prva bratska tekma našega šport kluba. Ár je našem šport klubi falilo treninga, nej je čüdo, či je takšo bitje pretrpela od Lendavčanov. Kak čüjemo, je treniranje trupe na sébe vzeo g. Gregorovič, ki — kak bivši izvrsten igralec pri zagrebačkom »Gradjanskom« — podáje zadosta garancije na to glédoč, da našo trupo v nájkrájšem časi v takši položaj postávi, da v bodoče, lepše uspehe pokáže. Tém potom pa pozovémo igralce, naj na treninge marlivo hodijo, ár do samo tak domáči v igri.

Od sáme tekme na krátko samo telko, da v prvi 25 minutaj glédali smo tekmo glihnomočni borilcov, naenkrát samo od Simona i Jánže povzročeni samogoli so podpuno našem igrálcem volo vzéli i so pripomogli Lendavčane k tomi, da so do konca igre gospodari položája ostanoli. Nájbogši je bio ešče Haužer; Kardoš je nekoliko krasni labdov bráno. Šiftar či glih ka je dober bio, li je nej igrao tak, kak smo od njega čakali. Lendavčani so zdaj bogšo pa intenzivnejšo igro producirali, istina, da je bilo med njimi nekelko nelendavčánov tüdi.

Večér v prostoraj Dobrai pa Kemény je bila športska veselica, štera je moraliter pa materialiter sijájno uspela. Zaradi máloga mesta iména tisti, šteri so na veselici nadpláčali, nemremo objáviti, ali njim se v iméni šport kluba nájtoplejše zahválimo s tém potom.

Državna uprava
VELEPOSESTVA BELTINCI

odá prostovolno na jávnoj drážbi (licitáciji) v pristavi Beltinci **dné 15. (petnájstoga) julija** ob 9. vöri jutro **18 kom. konjov.** Drážbene pogoje, cejne itd. se zvejo v pisárni upraviteljstva.

TIKVENO OLJE

garantirano čisto, se dobi po nájnižjoj ceni pri **A. Sagadin** trgovci z ledrom v BELTINCI.

Što nüca šteinkol

naj se glási pri **Czipoth Viktor-i**
trgovina z lesom, drvámi in šteinkolom,
Murska Sobota, Slovenska ulica 251.

Tam se dobij vsaka množina fájni erjávi šteinkol za mlatidev in právi čaren šteinkol za drügeféle potrebčine, kak za cigeo žgati in za prosto kürjávo.

Nisike cejne! Hitro se dobij!

? ŠČÉTE KAJ KÜPITI ALI MÁTE KAJ ODATI ?

Razglašüjte v „Prekmurskom Glásniki"!

SAMO EDNOK

probajte pri meni küpüvati leder, poplate pa drüge čevljárske potrebščine, nigdár nete šli v drügo trgovino. **Franc Cör** trgovec v Murski Soboti.

Fal cena! Dobro blágo!

Leder, kože in poplati.

Küpüjem vsefelé kože, tüdi vzemem v delo vsefelé sirove kože, štere se izdelüjejo v fabriki I. Sinigoj, prvléj Steijer v Ljutomeri. V zálogi mam vsefelé ledra, poplate in tüdi vse šusterske potrebščine. Poglednite v zálogo.

ALBIN SAGADIN
trgovina z ledrom
v BELTINCI, (Prekmurje).

LEPO VÉRSTVO

trnok za fal ceno

JE NA ODAJ!

Edno vöro od Gornje Radgone, na lejpom ležáji, gospodska hiža pa vincarija, približno 3 plügov goric, 3 plügov njive, 3 plügov logá pa 3 plügov sádovnjáka. Pozvedáva se lejko pri **oštarjáši** HORVAT ALBERTI V GORNJI RADGONI.

Na znánje dámo, ka se je 22. junija 1921.

ODPRLA

PREKMURSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z omejeno zavezo

v MURSKI SOBOTI
(GDÉ JE GLÁVNA TRAFIKA BILA)

Cil novoga peneznoga závoda je

POMOČ

vsem potrebnim. Za najmanjše interesiranje brezi drügih stroškov, kak intereši, šteri do dosta manjši, kak vsej drügih bankaj, de dávala kredit na menice in intabulácijo. Za notri dáne peneze de dávala nájvékše intereše.

Službeni dnévi: pondejlek, srejda i sobota od 8—12.

Odgovorni urednik: Rengjeo Iván. Tisk: „Prekmurska Tiskarna" v M. Soboti. Lastnik in izdajatelj: Konzorcij „Prekm. Glasnika."